

GETO-DACII

Burebista.Decebal

- schița lecției -

Societatea geto-dacă. Caracteristici:

- între „geți” și „daci” nu exista nicio deosebire, erau unul și același popor. Erau menționați cu numele de „geți” în izvoarele grecești și cu numele de „daci” în cele latine;
- până în secolul I î. Hr., când și-au constituit un stat propriu, *au fost organizați în triburi și uniuni de triburi*;
- ocupații: agricultura, meșteșuguri, comerț;
- majoritatea caselor erau construite din lemn, pe fundații de piatră, cu una sau două camere, acoperite cu șindrilă sau paie;
- cetățile dacilor (numite *dava*) erau construite cu *murus dacicus* (zidul dacic - piatră fasonată fără mortar);
- religia geto-dacilor era **politeistă**, bazată pe cultul regelui *Zalmoxis*;
- din punct de vedere al organizării sociale, au existat două clase sociale: geto-dacii: *aristocrația militară și sacerdotală*, cunoscută sub numele de tarabostes sau pileati și, respectiv, *oamenii liberi* (marea masă a populației, comati sau capillati).
- statul geto-dac era condus de regi, cei mai importanți fiind Burebista și Decebal.

Burebista (82-44 î.Hr.)

- ajutat de marele preot **Deceneu** a unit triburile geto-dace din interiorul și din afara arcului carpat formând un stat întins cu nucleul în Munții Orăștiei și capitala la **Sarmizegetusa**;
- statul lui Burebista avea următoarele frontiere: N - Carpații Păduroși;
S - Munții Haemus (Balcani);
V - Dunărea Mijlocie (Slovacia)
E - Olbia (Elba);
- Burebista i-a supus pe celți, pe sciți, pe bastarni și pe grecii din colonii;
- s-a amestecat în războiul civil roman dintre Cezar și Pompei, sprijinindu-l pe cel din urmă; Conflictul roman a fost câștigat de Cezar, care a plănuțit o răzbunare la adresa regelui geto-dac, dar aceasta nu a mai avut loc întrucât în anul 44 î. Hr. ambii au fost asasinați;
- după moartea lui Burebista, la conducerea Daciei, i-au succedat Deceneu, Comosicus, Coryllos-Scorillo, Duras și Diurpaneus.

Decebal (87-106 d.Hr.)

- a refăcut unitatea statului dac, dar acesta nu mai era la fel de întins ca pe vremea lui Burebista;
- Decebal a avut conflicte cu generalii romani **Cornelius Fuscus** (87) și **Tettius Iulianus** (88);
- în urma celui de-al doilea conflict, deși învins, datorită contextului extern, Decebal încheie o *pace avantajoasă* cu împăratul roman **Domițian**, în urma căreia regele dac devine „*client al Romei*” (Rex Socius et Amicus Populi Romani);
- rușinea acestei păci va fi ștearsă de împăratul Traian, care va porni un conflict cu geto-dacii în anul 101.

Studiu de caz. Sarmizegetusa

- așezată în Munții Orăștiei, beneficia de un sistem de fortificații ale cetăților Blidaru, Piatra Roșie, Cetățuia, Căpâlna și Bănița;
- poziția sa avea un important avantaj economic, aflându-se în apropierea unor zăcăminte de fier, aur, argint și cupru (Munții Apuseni);
- capitala statului geto-dac cuprindea o cetate, două zone de locuit și o zonă sacră, legate între ele prin drumuri pavate și conducte de apă;
- în zona sacră existau 6 sanctuare, unde se oficiau ceremonii religioase dedicate zeilor.